

ΠΟΛΙΟΡΚΙΕΣ

Τάκης Καραγεωργίου

Άγγελος Γκόβενης
Βαγγέλης Μήτσιαλος

Παναγιώτης Καπογιαννόπουλος

Δημήτρης Π'εγκος

ΠΟΛΙΟΡΚΙΕΣ

Με τον στρατιωτικό όρο πολιορκία χαρακτηρίζεται γενικά ο οποιοσδήποτε επιχειρούμενος δια των όπλων αποκλεισμός περὶτειχης πόλης, καστροπολιτείας, ακρόπολης, κάστρου ή φρουρίου, ή τέλος οχυρού ή οχυρωματικής θέσης. Αντικειμενικός σκοπός της πολιορκίας, που αποτελεί ιδιαίτερη πολεμική επιχείρηση προσβολής, είναι ο εξαναγκασμός σε παράδοση, κατόπιν ανακωχής, ένεκα ελλείψεως τροφίμων και εφοδίων, ή η δι' εκπόρθησης κατάληψη με ιδιαίτερα καταλυτικές και δυσάρεστες συνέπειες.

Γενικοί όροι

Η πολιορκία επιχειρείται είτε με χερσαίες στρατιωτικές δυνάμεις, είτε με ναυτικές δυνάμεις, παρουσία στόλου, είτε με αμφότερες αυτές. Οι επιχειρούντες πολιορκία χαρακτηρίζονται γενικά πολιορκητές, οι δε αμυνόμενοι αυτής πολιορκούμενοι ή υπερασπιστές. Τα δε μέσα που χρησιμοποιούνται στην πολιορκία καλούνται γενικά *πολιορκητικά μέσα* και στην αρχαιότητα πολιορκητικές μηχανές. Η εξ οποιασδήποτε αιτίας άρση του επιχειρούμενου αποκλεισμού χαρακτηρίζεται λύση πολιορκίας. Προκαταρκτικό στάδιο της πολιορκίας είναι η λεγόμενη περίσχεση που ακολουθεί κατ' έννοια γραμμής την εδαφική μορφολογία του ευρύτερου χώρου. Γενικά η τέχνη τόσο της άσκησης πολιορκίας, όσο και της άμυνας έναντι αυτής καλείται πολιορκητική, διακρινόμενη αντίστοιχα σε "επιθετική" και "αμυντική".

Ιστορία

Ιστορικά οι πολιορκίες κάνουν την εμφάνισή τους από την εποχή που εκδηλώθηκε η ανάγκη δημιουργίας οχυρωματικών έργων για την προστασία οικισμών και πόλεων έναντι επιδρομών, δηλαδή από την απώτατη αρχαιότητα και που βεβαίως διαφέρει χρονολογικά από λαό σε λαό, ανάλογα με το στάδιο της ανάπτυξης και της μέγιστης ακμής του, αναπτύσσοντας αντίστοιχα και τα αναγκαία πολιορκητικά μέσα. Από τις αρχαιολογικές έρευνες, τα σχετικά ευρήματα και τις αναπαραστάσεις που έχουν εντοπιστεί τέτοιοι αρχαίοι, σαφώς καταδρομικοί, λαοί ήταν οι Ασσύριοι, οι Βαβυλώνιοι, οι Πέρσες, οι Αιγύπτιοι καθώς και κάποιες κινεζικές δυναστείες.

Με το πέρασμα των χρόνων οι περιτειχίσεις γίνονταν ισχυρότερες. καθ' ύψος και κατ' εύρος, με πυργωτές ενισχύσεις εκατέρωθεν των πυλών και κυρίως των ακροπόλεων, εμφανιζόμενες έτσι πολύ σύντομα οι διπλές περιτειχίσεις. Στο στάδιο αυτό φυσικό επόμενο ήταν η αναζήτηση νέων μέσων προσβολής και μεθόδων εκπόρθησης εκ μέρους των πολιορκητών. Έτσι δεν άργησαν να κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα πολιορκητικά μέσα και να αναδειχθούν στη συνέχεια σε ευφυέστατες κατασκευές - μηχανισμούς, ενώ παράλληλα κάνουν την εμφάνισή τους και τα πρώτα πολιορκητικά έργα, όπως η κατασκευή διορυγμάτων και υπονόμων.

Ιστορία

Κατά τους κλασικούς χρόνους η ισοδομική πολυγωνική περιτείχιση, με επαύξηση του αριθμού των πυλών, είναι πλέον διαδεδομένη. Το είδος αυτό της περιτείχισης επέφερε πρόσθετες δυσκολίες και βραδύτητα στους πολιορκητές αφού έπρεπε να κατανεμηθούν σε ισάριθμες πλευρές μετώπου που σε εγγύτατη απόσταση περιόριζε την ορατότητα των παρακείμενων πλευρών. Αντίθετα στους υπερασπιστές παρέχονταν δυνατότητες αντιπερισπασμών, ασφαλέστερων εξορμήσεων αλλά και τον αποσυνωστισμό τους από ένα σημείο άμυνας. Την ίδια ιστορική εποχή η περιτείχιση επεκτείνεται και σε λιμένες, σε μικρές χερσονήσους καθώς και σε ζωτικούς δρόμους όπως π.χ. τα Μακρά τείχη, ενώ ακραία μικρά φρούρια κάνουν την πρώτη τους εμφάνιση.